

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата економічних наук, доцента,

доцента кафедри фінансів і кредиту

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Грубляк Оксани Михайлівни

на дисертаційну роботу Мужиченка Євгена Олександровича на тему:

«Механізми державного регулювання розвитку

житлово-комунального господарства в умовах цифровізації»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування»

за спеціальністю 281 -- «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність обраної теми

Актуальність теми дисертаційної роботи Мужиченка Євгена Олександровича зумовлена необхідністю глибокої трансформації системи державного регулювання житлово-комунального господарства України в умовах цифровізації, децентралізації і зростання вимог до якості публічних послуг. Житлово-комунальне господарство (далі – ЖКГ) є однією з ключових сфер забезпечення життєдіяльності населення, функціонування якої безпосередньо впливає на соціально-економічну стабільність держави, рівень комфорту громадян і розвиток територіальних громад.

У сучасних умовах посилюється потреба у впровадженні інноваційних цифрових інструментів управління, які здатні забезпечити підвищення ефективності планування, моніторингу і контролю у сфері житлово-комунального господарства. Застосування електронних платформ, систем цифрового моніторингу, аналітичних інструментів обробки даних і автоматизованих механізмів тарифоутворення створює передумови для зменшення корупційних ризиків, підвищення прозорості використання бюджетних ресурсів та оптимізації управлінських рішень.

Важливо також відзначити, що цифрова трансформація ЖКГ сприяє формуванню нової моделі взаємодії між органами державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами галузі та споживачами послуг, забезпечуючи більш високий рівень координації та оперативності прийняття рішень. У зв'язку з цим дослідження питань удосконалення механізмів державного регулювання житлово-комунального господарства на основі цифрових технологій є своєчасним, науково обґрунтованим і має значну практичну цінність.

Зазначене зумовлює наукову і прикладну значущість дисертаційної роботи Мужиченко Євгена Олександровича на тему «Механізми державного регулювання розвитку житлово-комунального господарства в умовах цифровізації», спрямовану на розвиток теоретико-методичних положень і обґрунтування практичних рекомендацій щодо механізмів розвитку державного регулювання житлово-комунального господарства в умовах цифровізації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційну роботу Мужиченка Є.О. виконано в межах плану науково-дослідних робіт Національного університету «Чернігівська політехніка» за темами: «Механізми державного управління регіональним розвитком в умовах переформатування владних відносин» (№ 01200105292); «Публічне управління та децентралізація влади» (№ 01200101815); «Європейський досвід інноваційного розвитку системи публічного управління для забезпечення суспільної стабільності України» (№ 0120U104277).

Особистий внесок автора у виконанні зазначеної теми полягає у проведенні наукових досліджень в частині визначення рекомендацій щодо механізмів розвитку державного регулювання житлово-комунального господарства в умовах цифровізації.

Таким чином, дисертаційна робота має чіткий і підтверджений зв'язок із науковими програмами, планами і темами закладу вищої освіти, що свідчить про її інтегрованість у науково-дослідну діяльність, і практичну значущість.

Достовірність і обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Отримані у дисертаційному дослідженні результати, а також висновки та рекомендації автора є достатньо обґрунтованими і достовірними. Їх достовірність підтверджується глибоким аналізом наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених у сфері державного регулювання житлово-комунального господарства, цифровізації управлінських процесів і впровадження цифрових технологій у систему публічного управління. У роботі використано статистичні і аналітичні матеріали, що дозволило всебічно оцінити сучасний стан і перспективи розвитку цифровізації ЖКГ.

У дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, серед яких системний і комплексний підходи, методи аналізу, синтезу, узагальнення, порівняльного і статистичного аналізу. Використання такого методичного інструментарію забезпечило належний рівень наукової обґрунтованості результатів і рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання ЖКГ на основі цифрових рішень.

Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність установленим вимогам щодо оформлення

Дисертаційна робота виконана відповідно до вимог чинних нормативних документів Міністерства освіти і науки України щодо оформлення дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Структура дослідження є повною і логічно побудованою, включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 203 сторінки комп'ютерного тексту, у ній подано 22 таблиці, 8 рисунків і 17 додатків. Бібліографічний список включає 266 найменувань, що свідчить про ґрунтовне опрацювання наукової літератури.

Матеріал дисертації викладено у логічній, послідовній і структурованій формі. Стиль викладу відповідає вимогам наукового дослідження у сфері публічного управління та цифрової трансформації житлово-комунального

господарства. Використана термінологія є актуальною, сучасною і коректною, що забезпечує належне сприйняття результатів дослідження та їх наукову інтерпретацію.

У першому розділі дисертаційної роботи (с. 27-71) досліджено теоретико-методологічні засади державного регулювання розвитку житлово-комунального господарства. Розкрито суть і значення ЖКГ як стратегічно важливої галузі національної економіки, визначено його роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку держави і функціонуванні інфраструктури. Узагальнено наукові підходи до трактування механізмів державного регулювання, розглянуто їх еволюцію та сучасні тенденції розвитку в умовах цифровізації.

У другому розділі (с. 73-116) здійснено комплексну оцінку сучасного стану житлово-комунального господарства України і особливостей його функціонування в умовах цифрових трансформацій. Проаналізовано ключові показники розвитку галузі, стан інфраструктури та вплив зовнішніх факторів, зокрема воєнних викликів і економічної нестабільності. Важливе місце відведено дослідженню рівня цифровізації системи управління ЖКГ, виявленню проблем і перспектив його розвитку.

У третьому розділі (с. 119-136) обґрунтовано напрями модернізації механізмів державного регулювання житлово-комунального господарства із застосуванням цифрових технологій. Розроблено концептуальні положення цифрової трансформації управління галуззю, удосконалено інституційні та організаційно-економічні механізми, а також запропоновано практичні рекомендації щодо впровадження цифрових платформ, аналітичних систем та інструментів контролю. Окремо акцентовано увагу на необхідності формування єдиного цифрового інформаційного простору в сфері ЖКГ.

Отримані результати є завершеними, науково обґрунтованими, характеризуються новизною та мають вагомe теоретичне і практичне значення для подальшого розвитку системи державного управління житлово-комунальним господарством.

Наукова новизна одержаних результатів

Науково-прикладну спрямованість цієї дисертації зумовила мета дослідження, що полягає в розкритті теоретико-методичних положень і обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо механізмів розвитку державного регулювання житлово-комунального господарства в умовах цифровізації.

Поставлену мету досягнуто, отримано результати, які характеризуються науковою новизною.

У дисертації вперше розроблено концептуальну модель державного регулювання розвитку ЖКГ на основі цифрових технологій, яка на відміну від існуючих, передбачає застосування комплексного інституційного підходу до формування системи управління ЖКГ на основі реалізації цифрових рішень, що побудовано на принципах багаторівневої взаємодії між рівнями і формування нормативно-координаційного, інституційно-регуляторного та інноваційно-цифрового взаємозв'язку, сутнісно модель обґрунтовує необхідність переходу від традиційної системи управління галуззю до цифрово-орієнтованої моделі регулювання.

Автором удосконалено підходи щодо формування механізмів державного регулювання розвитку житлово-комунального господарства, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на системній інтеграції цифрових рішень, моніторингу та контролю.

Важливим є удосконалення здобувачем підходів щодо розробки методології оцінювання ефективності державного регулювання розвитку житлово-комунального господарства, що полягає у використанні цифрових індикаторів результативності та дозволяє комплексно враховувати соціальні, економічні й управлінські ефекти цифровізації галузі.

Заслужує на увагу удосконалення положення щодо посилення ефективності організаційно-економічних та інституційних механізмів державного регулювання розвитку житлово-комунального господарства в умовах цифровізації, що, на відміну від існуючих підходів, ґрунтуються на інтеграції цифрових інструментів управління та механізмів міжрівневої координації.

За результатами дослідження дістали подальшого наукового розвитку: підходи до розширення системи класифікації механізмів державного регулювання ЖКГ, враховуючи інноваційно-цифровий механізм, що дозволить забезпечити комплексну координацію розвитку галузі на всіх рівнях регулювання; розроблення та впровадження дорожньої карти розвитку житлово-комунального господарства на основі впровадження цифрових технологій, що дозволяє поетапно модернізувати систему державного регулювання галуззю та враховує інституційні, інноваційні та соціально-економічні цикли; підходи до використання електронних та аналітичних платформ у процесах державного регулювання розвитку житлово-комунального господарства, що передбачають створення централізованих і регіональних інформаційних екосередовищ, де особлива увага приділяється контролю якості даних, захисту конфіденційної інформації і формуванню дієвого комунікаційного каналу між усіма рівнями регулювання та споживачами.

Наукове та практичне значення отриманих результатів

Практична цінність дисертаційного дослідження полягає у можливості використання його результатів у сфері державного регулювання житлово-комунального господарства та діяльності профільних установ. Впровадження окремих положень здійснено Управлінням ЖКГ Святошинської РДА м. Києва для вдосконалення фінансових організаційних і цифрових механізмів управління галуззю (довідка № 107-39-350 від 31.03.2026).

Результати дослідження використано Комунальним підприємством «Керуюча компанія з обслуговування житлового фонду Святошинського району м. Києва» при впровадженні цифрових управлінських рішень (довідка № 107/56-789 від 26.03.2026). Також напрацювання застосовано в роботі Асоціації ОСББ та ЖБК Святошинського району м. Києва для формування сучасної моделі управління ЖКГ на основі цифрових технологій (довідка № 300326-2 від 30.03.2026). Крім того, результати використано в освітньому процесі

Національного університету «Чернігівська політехніка» (довідка № 202/08-540 від 30.03.2026).

Таким чином, результати дисертаційної роботи мають багаторівневий практичний потенціал, можуть бути використані як у сфері публічного управління і формування державної політики, так і в освітній і науково-дослідній діяльності.

Повнота опублікованих результатів дисертації

Апробація результатів дисертаційного дослідження Мужиченка Євгена Олександровича здійснювалася шляхом їх представлення на науково-практичних конференціях і публікації у наукових виданнях України й закордону.

За результатами дослідження здобувачем опубліковано 8 наукових праць. З них 1 стаття опублікована у виданні, що входить до наукометричної бази Scopus, 4 статті надруковано у фахових виданнях України, а також 3 публікації розміщено у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій.

Зміст наукових праць свідчить про повноту відображення в них наукових результатів, висновків, положень дисертації. Опубліковані праці відображають основні положення, висновки та пропозиції дисертації, що свідчить про належний рівень апробації результатів дослідження і їх відповідність темі дисертаційної роботи.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Положення дисертаційної роботи не містять текстових запозичень інших авторів без посилання на відповідне джерело. Наукові публікації та дисертація здобувача зиконанні із дотриманням принципів академічної доброчесності. За результатами рецензування роботи факти плагіату, самоплагіату, фальсифікації і фабрикації не виявлено.

Аналіз змісту анотації і основних положень тексту дисертаційного дослідження Мужиченка Є.О. свідчить про їхню повну ідентичність в частині формулювання теми, об'єкту, предмету, завдань, положень, новизни, висновків

до розділів, загальних висновків. Загалом зміст анотації відтворює інформацію про методологію дослідження, способи аргументації положень, основні ідеї тексту, викладені стилю. Дисертація відповідає вимогам, встановленим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Відзначаючи високий рівень наукового опрацювання теми дисертаційної роботи Мужиченка Євгена Олександровича, варто звернути увагу на окремі положення, які можуть бути предметом наукової дискусії під час захисту дисертації, а саме:

втором ґрунтовно досліджено суть та особливості житлово-комунального господарства як об'єкта державного регулювання (пункт 1.2). Разом з тим, доцільним було б більш детально розглянути вплив міжнародних цифрових ініціатив та концепцій smart-city на трансформацію системи управління ЖКГ в Україні.

роботі значну увагу приділено цифровізації механізмів державного регулювання (пункт 1.3). Водночас потребує подальшого уточнення питання щодо критеріїв оцінювання результативності цифрових механізмів державного регулювання та їх впливу на якість житлово-комунальних послуг.

втором проведено ґрунтовний аналіз стану і тенденцій розвитку житлово-комунального господарства України (пункт 2.1). Разом з тим, результати дослідження могли б бути доповнені більш детальним аналізом фінансово-економічних обмежень, що стримують впровадження цифрових технологій у сфері ЖКГ.

дисертації автором запропоновано напрями вдосконалення організаційно-економічних та інституційних механізмів державного регулювання (пункт 3.1). Проте окремі положення щодо міжвідомчої координації суб'єктів цифрового управління ЖКГ потребують більшої конкретизації.

екомендації щодо впровадження цифрових інструментів управління і контролю розвитку ЖКГ мають вагоме практичне значення (пункт 3.3). Водночас окремі

пропозиції потребують подальшого обґрунтування в частині ресурсного забезпечення, джерел фінансування і оцінювання ефективності їх реалізації у довгостроковій перспективі.

Однак наведені зауваження мають дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, яка характеризується актуальністю, науковою новизною та практичною значущістю.

Загальні висновки та оцінка дисертації

Дисертаційна робота Мужиченка Євгена Олександровича на тему: «Механізми державного регулювання розвитку житлово-комунального господарства в умовах цифровізації» є цілісним, самостійно виконаним і завершеним кваліфікаційним науковим дослідженням, що відповідає встановленим вимогам до робіт на здобуття ступеня доктора філософії. Робота характеризується належним рівнем наукової обґрунтованості, достатньою апробацією і дотриманням принципів академічної доброчесності.

Дослідження спрямоване на вирішення важливого наукового завдання, яке полягає у розвитку і поглибленні теоретико-методологічних засад державного регулювання житлово-комунального господарства, а також у формулюванні науково обґрунтованих рекомендацій щодо його вдосконалення в умовах цифрової трансформації.

За змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертаційна робота відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про

присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

З урахуванням викладеного, дисертаційна робота заслуговує на позитивну оцінку, а її автор – на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

к. е. н., доцент, доцент кафедри
фінансів і кредиту Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича

Грубляк О. М.

